

OYSTER PERPETUAL
DATEJUST

ROLEX

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 9. desember 2015

48. tölublað | 9. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

»2

Óvissa um framtíð Yahoo

Vonir um að Melissu Mayer tækist að breyta rekstri Yahoo til hins betra hafa ekki ræst.

»4

50 milljónir í Appollo X

Frumtak II ætlar að fjárfesta fyrir 2,5 milljarða á fyrstu tveimur árum sem sjóðurinn starfar.

»8

Svipmyndin: Haukur Hinriks

Haukur Hinriksson er nýr lögfræðingur KSÍ. Fyrsti maðurinn til að gegna starfinu.

»10

Umhverfisstjórn og eignarréttur

Hagfræðingurinn Lars Christensen skrifar um kvótakerfi í sjávarútvegi og umhverfisvernd.

»12

Helgi Magnússon og N1

Stjórnarmaðurinn skrifar um fjárfesta í trúnaðarstörfum fyrir lífeyrissjóði.

Gjörnbreyttar greiðslur í heilsugæslunni

Breytingar gerðar á greiðslukerfi í heilsugæslunni á næsta ári.

Forstjóri Samkeppniseftirlitsins segir mistök að nýta ekki samkeppnishvata.

Lækningaforstjóri vonar að með breyttu kerfi snúi læknar heim í vinnu.

»6

SKJÓÐAN

Rotið réttarkerfi ógnar réttarríkinu

DÓMSMÁL OG DÓMSTÓLAR hafa verið mjög til umræðu á undanförunum vikum og mánuðum. Fallið hafa athyglisverðir dómur í kynferðisbrotamálum, hrunmálum og verðtryggingarmálum bæði í héraðsdómi og Hæstarétti Íslands.

ÍSLENSKIR DÓMSTÓLAR virðast gera höflegar kröfur til sönnunarbyrði ákærvalds í hrunmálum. Sama máli gegnir um kynferðisbrotamálin – svo fremi að þólandi sé karlmaður. Sé þólandi kynferðisbrots kona leita íslenskir dómur logandi ljósi að hverju því smáatriði, sem mögulega getur varpað vafa á sekt meints geranda. Sé þólandinn hins vegar karlmaður er sakfelld, líkt og tíðkast í hrunmálum.

HÆSTIRÉTTUR ÍSLANDS gefur, að því er virðist, lítið fyrir rétt sakborninga í hrunmálum. Í einu máli sýknaði héraðsdómur hina ákærðu og komst þá Hæstiréttur að þeirri niðurstöðu að einn dómara hefði verið vanhæfur vegna ummæla sem hann lét falla um saksóknara eftir að dómur var kveðinn upp af tilefni, sem sömuleiðis kom upp eftir að dómur var kveðinn upp.

Í ÖÐRU HRUNMÁLI kom í ljós að einn dómari hafði misst eigin sínar vegna viðskipta við þann banka sem sakborningar í því máli stjórnðu. Sakborningarnir voru sakfelldir og dæmdir í margra ára fangelsi. Hæstiréttur fór sannkallaða Krýsuvíkuleið til að komast að því að þetta eignatjón ylli ekki vanhæfi dómara. Af þessu leiðir að velta má fyrir sér hvort afstaða Hæstaréttar til vanhæfis dómara grundvallast á því hvort viðkomandi dómara sak-

fella eða sýkna útrásarvíkinga, rétt eins og hvort sekt í kynferðismálum sé ákvörðuð eftir kynferði þólanda.

Í NÝLEGU verðtryggingarmáli komst Hæstiréttur að þeirri niðurstöðu að engu máli skipti þó að banki hefði klárlega brotið gegn lagaskyldu sinni um að upplýsa lántakanda um kostnað við lántökuna. Hann gæti samt innheimt lánið og hvern þann kostnað sem hann kysir að fullu. Neytendavernd virðist vera dómurum við æðsta dómstól landsins framandi hugtak.

TJÁNINGARFRELSIÐ er einn helgasti réttur manna í réttarríkinu. Fjórum sinnum hafa blaðamenn kært íslenska ríkið til Mannréttindadómstóls Evrópu vegna mannréttindabrota Hæstaréttar Íslands í málum sem varða tjáningarfrelsið. Í öll skiptin hefur Mannréttindadómstóllinn dæmt gegn íslenska ríkinu.

NÚ HEFUR Mannréttindadómstóllinn ákveðið að taka fyrir fimm máli gegn íslenska ríkinu vegna brota íslenskra dómstóla og Hæstaréttar Íslands gegn tjáningarfrelsi blaðamanns. Brotavilji æðsta dómstóls landsins gegn mannréttindum borgaranna er einbeittur þrátt fyrir ítrekaðar umvandanir Mannréttindadómstólsins.

ÞETTA ER alvarlegt mál þar sem varðstaða dómstóla um mannréttindi er hornsteinn lýðræðislegs réttarríkis. Þegar æðsti dómstóll landsins traðkar ítrekað á heilögustu mannréttindum borgaranna, sjálfu tjáningarfrelsinu, er sjálf réttarríkið í hættu. Séu dómstólar fúnir og réttarkerfið rotið er vart lengur hægt að tala um réttarríki.

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLAG 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík, sími 512 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 512 5000 | Fax 512 5301

Umsjón **Jón Hákon Halldórsson** jonhakon@365.is

Ábyrgðarmaður **Kristín Þorsteinsdóttir** | Forsíðumynd **Getty**

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@markadurinn.is Veffang visir.is

Ellefu dægurlög er fyrsta sólóplata Grétars Örvarssonar og hefur fengið frábærar viðtökur. Hér flytur hann ásamt landsþekktum tónlistarmönnum og söngkonum þekkt dægurlög í nýjum og skemmtilegum útsetningum.

Grétar sýnir hér á sér nýja hlið sem söngvari og útkoman er sérlega vönduð og ljúf geislaplata sem unnendur fallelgra dægurlaga ættu ekki að láta fram hjá sér fara.

Sölustaðir: **Nettó, Samkaup, Hagkaup, Penninn-Eymundsson**

Einnig er hægt að panta diskinn áritaðan með því að senda email á baxehf@gmail.com

Miklar vonir voru bundnar við það að Melissa Mayer tækist að snúa við rekstri Yahoo. FRÉTTABLAÐIÐ/GETTY

Mikil óvissa ríkir um framtíðina hjá Yahoo

Rekstur Yahoo gengur illa. Vonir um að Melissa Mayer sneri við blaðinu hafa ekki ræst. Gert er ráð fyrir helmingi minni hagnaði í ár en var árið 2012.

Gamli netrisinn Yahoo hefur ekki átt sjö dagana sæla undanfarið og er nú verið að skoða það að selja grunnrekstur fyrirtækisins. Reuters greindi frá því nýverið að fjarskiptafyrirtækið Verizon Communications sé að íhuga það að kaupa grunnrekstur Yahoo, þar á meðal tölvupósthlutann, fréttá- og íþróttasíður, ásamt auglýsingatækni fyrirtækisins. Stjórnin hefur þó enn ekki tilkynnt um neina ákvörðun um sölu og er framtíð fyrirtækisins því enn óljós.

Yahoo hefur átt erfitt uppráttar undanfarin árin. Melissa Mayer, ung framakona og fyrrverandi starfsmaður Google, var ráðin forstjóri árið 2012 í von um að henni myndi takast að koma starfsemi inni á réttan kjöl. Þær vonir hafa hins vegar ekki ræst. Gengi hlutabréfa í Yahoo hefur lækkað um 31 prósent það sem af er ári.

» Gengi hlutabréfa í Yahoo hefur lækkað um 31 prósent það sem af er ári. Því er spáð að hagnaður ársins muni verða helmingur af hagnaði ársins 2012 þegar Mayer tók við.

Stjórn og helstu hluthafar Yahoo komu saman í síðustu viku til að ræða framtíð fyrirtækisins og funduðu í þrjú daga. Meðal þess sem var rætt á fundinum var sala á grunnrekstri fyrirtækisins, þar á meðal Tumblr, sem hefur átt í rekstrarerfiðleikum. Talið er að verðmæti grunnrekstursins nemi 4,6 milljörðum Bandaríkjadala, jafnvirði tæplega 600 milljörðum íslenskra króna.

Meðal áhugasamra kaupenda eru fjarskiptafyrirtækið Verizon, sem keypti AOL síðasta sumar. Ef salan gengur eftir er óvíst hvort Mayer

verði áfram við stýrið. En ef henni verður sagt upp störfum vegna sölu fyrirtækisins mun hún fá allt að 110 milljónir dollara, jafnvirði 14,2 milljarða íslenskra króna, í starfslokasamning. Hún á rétt á að minnsta kosti 25,8 milljónum dollara samkvæmt starfslokasamningi ef hún er rekin af stjórninni áður en sala fer fram.

Yahoo var netrisi á tíunda áratugnum og einn helsti keppinaur Google. Fyrirtækinu var farið að ganga illa þegar Mayer tók við, bæði vegna taps á auglýsingamarkaði í samkeppninni við Google og minni áhuga á fréttasíðum Yahoo þegar fréttaveitur á Facebook fóru að verða helsta fréttasíða notenda.

Sérfræðingar óttast nú að ekki verði aftur snúið í verri afkomu fyrirtækisins. Því er spáð að hagnaður ársins muni verða helmingur af hagnaði ársins 2012, þegar Mayer tók við. saeunn@frettabladid.is

Vikan sem leið

30 milljóna króna sekt lögð á Arion banka

Fjármálaeftirlitið sektaði Arion banka þar sem talið var að bankinn hefði búið yfir innherjaupplýsingum þegar hann seldi eigin hlutabréf í Högun í febrúar 2014. Arion banki var ósammála niðurstöðu Fjármálaeftirlitsins en sagðist ekki geta sannað sakleysi sitt þar sem ekki hefði verið farið að verklagsreglum bankans við viðskiptin.

471 kaus með breyttu skipulagi

Naumur meirihluti var fyrir breytingum á deiliskipulagi á iðnaðarsvæðinu í Helguvík í íbúakosningu í Reykjanesbæ. 471 íbúi kaus með deiluskipulagsbreytingunum en 451 á móti en kjórsókn var 8,71 prósent. Kjartan Már Kjartansson, bæjarstjóri Reykjanesbæjar, hafði gefið út fyrir fram að kosningin myndi ekki hafa neina þýðingu.

98 milljarða sala á Stork

Eyris Invest og aðrir hluthafar hafa náð samkomulagi um sölu á hlut sínum í Stork til Fluor Corporation fyrir 695 milljónir evra, jafnvirði 98 milljarða króna. Hjá Stork starfa yfir 15 þúsund starfsmenn og námu tekjur fyrirtækisins 211 milljörðum króna í fyrra. Stærstu eigendur Eyris Invest eru feðgarnir Þórður Magnússon, sem á 20 prósent hlut, og Árni Oddur Þórðarson sem á 17 prósent hlut.

Á döfinni

Miðvikudagur 9. desember
SEÐLABANKI ÍSLANDS - Vaxtaákvörðunardagur
LÁNAMÁL RÍKISINS - Mánaðarlegar markaðsupplýsingar

Fimmtudagur 10. desember
HAGSTOFA ÍSLANDS - Efnahagslegar skammtimatölur í desember 2015

Föstudagur 11. desember
HAGSTOFA ÍSLANDS - Fjármál hins opinbera á 3. ársfjórðungi 2015.
LÁNAMÁL RÍKISINS - Útboð Ríkisvíxla.

Þriðjudagur 15. desember
HAGSTOFA ÍSLANDS - Afli erlendra ríkja við Ísland 2013 og heimsafliinn.
HAGSTOFA ÍSLANDS - Fiskafli í nóvember 2015.
LÁNAMÁL RÍKISINS - Útboð Ríkisbréfa.

Fimmtudagur 17. desember
HAGSTOFA ÍSLANDS - Samræmd vísitala neysliverðs í nóvember 2015.
ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS - Vísitala íbúðaverðs á höfuðborgarsvæðinu.

Föstudagur 18. desember
HAGSTOFA ÍSLANDS - Vísitala byggingarkostnaðar fyrir janúar 2016.
ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS - Upplýsingar um leiguverð íbúðarhúsnæðis.

visir Allar markaðsupplýsingar

keldan
dagatal viðskiptalífsins

Make it matter

Windows 10

Stærðin skiptir máli.

HP ProDesk 600 G2 Mini borðtölva

Fullvaxin smátölva með Intel®
Core™ i5-6500T (Skylake) örgjörva

Aðeins 17,5 cm á hæð (Raunstærð)

Aðeins 3.5 cm á breidd

Framúrskarandi hönnun, létt, þunn og sterkbyggð

HP hefur tekist að skapa einstaka smátölvu fyrir fyrirtækjaumhverfi þar sem kröfuhörðustu notendur verða ekki fyrir vonbrigðum.

Kraftmikil og nett.
Passar nánast allstaðar.

Góð myndgæði og hljóð til
fyrirmyndar með DTS Sound+.

Kraftur frá Intel®.

Allar nánari upplýsingar á www.ok.is
Intel, merki Intel, Intel Inside, Intel Core og Core Inside eru vörumerki Intel
Corporation í Bandaríkjunum og/eða öðrum löndum, Microsoft og Windows
eru skráð vörumerki Microsoft Corporation.

**Kynntu þér HP ProDesk nánar á
www.ok.is/prodesk/**

Reykjavík samþykkti tilboð í Þríhnúka

Reykjavíkurborg samþykkti einn hluthafa í Þríhnúkum ehf. tilboð Icelandic Travel Fund, sjóðs í rekstri Landsbréfa, dótturfélags Landsbankans, í hluti sína í félaginu. Landsbréf bauð 119 milljónir króna í allt hlutaféð. Reykjavíkurborg á 13,89 prósentu hlut í Þríhnúkum sem staðið hafa að uppbyggingu ferðaþjónustu við Þríhnúkagíg.

Tilboðið var gert með þeim

fyrirvara að ef sjóðurinn næði ekki meirihluta í félaginu áskildu Landsbréf sér rétt til að falla frá tilboðinu. Helgi Júlíusson, sjóðsstjóri hjá Landsbréfum, segir að rætt verði við hluthafa í Þríhnúkum á næstu dögum, í framhaldinu muni málið skýrast.

Þejarráð Kópavogsbæjar hafnaði tilboði í sinn hlut þrátt fyrir að bæjarlögmaður Kópavogs legði til að tilboðinu yrði tekið. Theodóra

Þorsteinsdóttir, formaður bæjarráðs, segir að talið hafi verið rétt í samræmi við gegnsæja stjórnsýslu að hlutur bæjarins yrði auglýstur til sölu og kannað verði hvort fleiri aðilar hafi áhuga á að kaupa hlutinn.

Icelandic Travel Fund hefur sérhæft sig í að fjárfesta í afþreyingartengdri ferðaþjónustu. Sjóðurinn á meirihluta í hvalasafninu á Granda og ishellið í Langjökli. – ih

Til álitu kemur að grafa göng inn í miðjan Þríhnúkagíg og koma þar fyrir útsýnispalli fáist öll tilskilin leyfi. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

Fjárfesta fyrir milljarð á árinu

Frumtak II hefur fjárfest í fjórum fyrirtækjum það sem af er ári. Sjóðurinn brúar bilið frá sprotafjármögnun yfir í vaxtarfjármögnun, til að gera félög tilbúin til vaxtar og útrásar. Stefnt er að því að fjárfesta fyrir allt að 2,5 milljarða á fyrstu tveimur árum sjóðsins.

Sjóðurinn Frumtak II var stofnaður í byrjun árs og hefur fjárfest í fjórum fyrirtækjum það sem af er ári; Arctic Trucks í október, Controlant í nóvember, og Activity Stream í byrjun desember. Í gær var tilkynnt um fjárfestingu fyrir 50 milljónir í Appollo X. Forsvarsmenn sjóðsins horfa til þess að fjárfesta í fyrirtækjum sem komin eru af klakstigi og búa yfir miklum möguleikum til vaxtar og útrásar. Þetta á sérstaklega við upplýsingatækni og tæknihönnun þar sem möguleikar til skölnunar eru miklir og þar með til verðmætasköpunar. Frumtak II hefur þegar tekið ákvörðun um að fjárfesta fyrir rúman milljarð á þessu ári í fimm fyrirtækjum og er reiknað með að fjárfesta í fjórum til sex fyrirtækjum á næsta ári fyrir allt að 1,5 milljarða króna.

Þegar Frumtak I hafði lokið fjárfestingatímabili sínu var hafist handa um að undirbúa stofnun Frumtaks II. „Þetta tók nokkurn tíma þar sem ekki voru allir hluthafar Frumtaks I með í hinum nýja sjóði. Það eru lífeyrissjóðir auk Landsbankans og umsýsluadílans sem eru hluthafar í Frumtak II. Eins og í fyrri sjóðnum er verið að fjárfesta í sprotu- og nýsköpunarfyrirtækjum sem komin eru af klakstigi og eru vænleg til vaxtar og útrásar. Markmiðið er að byggja upp öflug fyrirtæki sem geta verið leiðandi á sínu sviði þannig að þau skili ekki aðeins góðri ávöxtun til fjárfesta heldur leggi einnig sitt af mörkum til þess að bæta það samfélag sem þau búa í,“ segir Svana Gunnarsdóttir, partner í Frumtaksi II.

Frumkvöðlar stýra sjóðnum

Svana og Eggert Claessen eru meðeigendur í Frumtaksi II, og stýra Frumtaksi I og Frumtaksi II sem fjárfestingastjórar. Þau eru bæði frumkvöðlar að upplagi, og hafa stofnað, rekið og selt eigin fyrirtæki.

Fjögur ár til nýfjárfestingar

Frumtak II fjárfestir á Íslandi en er heimilt að fjárfesta erlendis að fenginni heimild Seðlabankans sem gæti komið til vegna útrásar eða markaðssóknar fyrirtækja í eigu sjóðsins á erlenda markaði. Frumtak II er tímasettur sjóður, þ.e. hefur afmarkaðan tíma til að fylgja eftir sínum fjárfestingum sem er fjögur ár til nýfjárfestingar og sjó ári í heildina til að fylgja sínum fjárfestingum eftir.

Frumtak II annast einnig umsýslu Frumtaks I þar til sjóðnum verður slitið, en sjóðurinn á nú hlut í nju fyrirtækjum. Frumtak II getur fylgt fjárfestingum Frumtaks I eftir með nýju hlutafé og hefur þegar fjárfest í Controlant eins og áður sagði.

Mikilvægt að tryggja fjármagn

Frumtak gegnir því hlutverki að brúa bilið frá sprotafjármögnun yfir í vaxtarfjármögnun. Frumtak var eini sjóðurinn sem sérhæfði sig á þessu

prokastigi fyrirtækja frá stofnun árið 2009 og fram til byrjunar ársins 2015. „Þetta skiptir miklu máli því að ef ekki er tryggt fjármagn til fyrirtækja til að vaxa, þá ná sprotarnir ekki að verða sá burðarstólpi sem æskilegt er í samfélagi sem vill vera með fjölbreytt atvinnulíf, vel launuð störf og fyrirtæki sem skapa gjaldeyri. Þar með væri kastað fyrir róða þeirri fjárfestingu sem samfélagið hefur þegar sett í sprotafyrirtæki og þá nýsköpun sem þar er að finna,“ segir Svana. „Þó svo að nýsköpunarfyrirtæki séu komin með tekjur og viðskiptavinum, ríkir oft á tíðum mikil óvissa um framtíðarvöxt þar sem hann byggir á nýrri vöru, tækni eða markaði. Hér er ekki aðeins um óvissu að ræða er varðar það hvort tekjur skili sér heldur einnig hversu langan tíma það tekur.“

„Sameiginlegt verkefni sjóðanna og frumkvöðlanna er að gera félögin tilbúin til vaxtar og útrásar þannig að þau veki áhuga annarra fjárfesta sem sjá í þeim fjárfestingatækifæri og geti þannig haldið áfram því verki sem íslensku sjóðirnir hafa byrjað. Þetta skapar oft tækifæri fyrir íslensku sjóðina til þess að selja sinn hlut. Þar sem við sérhæfum okkur ekki í fjárfestingum í tiltekinni tegund fyrirtækja þá vinnum við markvisst að því að fá sérhæfða erlenda sjóði til liðs við okkur og eru Meniga og Mentor dæmi um félög sem hafa fengið slíka sérhæfða fjárfesta til liðs við sig,“ segir Svana.

Fagnar fjölgun sjóða

Svana fagnar því að á árinu voru þrjú nýir sjóðir stofnaðir sem sinna þessu hlutverki sem samantlagt hafa fjárfestingagetu fyrir rúma 11 milljarða. „Að vera eini sjóðurinn var ekki endilega gott þar sem við viljum skapa okkur orðspor fyrir að vera afburða sjóður sem er eftirsóknarvert að vinna með,“ segir Svana. „Þetta hefur styrkt umhverfið þar sem sjóðirnir vinna vel saman í tilteknum fjárfestingum. Við finnum fyrir mikilli aukningu á gæðum þeirra verkefna sem koma til okkar, og tel ég að það megi þakka stuðningsumhverfinu, sem er að gera góða hluti.“

Arctic Trucks fyrsta fjárfestingin

Frumtak II hefur ásamt núverandi hluthöfum aukið hlutafé Arctic Trucks um 470 milljónir króna sem verða notaðar til frekari uppbyggingar félagsins erlendis. Arctic Trucks er þekkingarfyrirtæki sem byggir á íslensku hugviti og vinnur að því að sérsníða og þróa lausnir fyrir ökutæki sem bæta aksturs- eiginleika og vikka notkunarsvið þeirra. Arctic Trucks er í dag leiðandi aðili á sínu sviði í heiminum og hafa lausnir fyrirtækisins til dæmis skapað því mikla sérstöðu á Suðurskautslandinu og opnað nýja möguleika í samgöngum á þessari köldustu, þurrustu og vindasömstu heimsálfu veraldar. Arctic Trucks hefur einnig nýtt sérþekkingu sína til að byggja upp ferðaþjónustu á

Svana Gunnarsdóttir er meðeigandi í Frumtaksi II. Hún er frumkvöðull að upplagi sem nýtist vel í starfinu. FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Ef ekki er tryggt fjármagn til fyrirtækja til að vaxa, þá ná sprotarnir ekki að verða sá burðarstólpi sem æskilegt er í samfélagi sem vill vera með fjölbreytt atvinnulíf, vel launuð störf og fyrirtæki sem skapa gjaldeyri. Þar með væri kastað fyrir róða þeirri fjárfestingu sem samfélagið hefur þegar sett í sprotafyrirtæki og þá nýsköpun sem þar er að finna.

Svana Gunnarsdóttir meðeigandi í Frumtaksi II

Suðurskautslandinu og á Íslandi þar sem ferðamönnum gefst kostur á að leigja Arctic Trucks-bíla.

Frumtak II lagði ásamt fjórum öðrum fjárfestum og sjóðum 270 milljónir króna í félagið Activity Stream sem er íslenskt félag með höfuðstöðvar í Danmörku. Activity Stream þróar sérhæfðan viðskiptahugbúnað sem safnar saman og greinir með sjálfvirkum hætti viðskiptaupplýsingar fyrirtækja til að auðvelda þeim að taka réttar ákvarðanir. Activity Stream hjálpar fyrirtækjum að veita persónu- sniðna þjónustu á forsendum viðskiptavinarins sem og að ná fram hag- ræðingu í rekstri með bættri yfirsýn, innsæi og upplýsingagjöf.

Frumtak II fjárfesti í fyrirtækinu Appollo X sem hefur þróað appið Watchbox. Watchbox auðveldar fólki að deila myndum og stuttum myndböndum innan hópa. Reiknað er með að þrjú þúsund milljörðum mynda verði deilt í gegnum snjallsíma á árinu

2015. Markaðurinn fer ört vaxandi og það eru mikil tækifæri fölginn í auknum dreifileiðum fyrir myndefni sem mun aukast á komandi árum. Frumkvöðlarnir leggja land undir fót í byrjun janúar og munu flytja til Bandaríkjanna til þess að styðja við áframhaldandi vöxt fyrirtækisins.

Fjárfesta í átta til tólf fyrirtækjum

Svana segir ánægjulegt að sjá að það eru miklu fleiri fjárfestingatækifæri en þau átta von á. „Við erum að fjárfesta í fleiri fyrirtækjum en áætlað var á þessu ári.“ Fram undan hjá Frumtaksi eru tvær fjárfestingar til viðbótar á árinu – nemur þá heildarfjárfesting ársins milljarði. Einnig er reiknað með að fjárfesta í fjórum til sex fyrirtækjum á næsta ári fyrir allt að 1,5 milljarða króna. „Í heildina reiknum við með að fjárfesta í átta til tólf fyrirtækjum á fjárfestingatímabili sjóðsins sem er fjögur ár,“ segir Svana.

saeunn@frettabladid.is

TUNGU - OG SVEFNSÓFAR

Kashmir
Tungu- svefnsófi - verð kr. 359.000
Tilboð kr. 299.000

Elton
Tungu- svefnsófi - verð kr. 288.000
Tilboð kr. 228.000

Melissa svefnsófi
verð kr. 98.000
Tilboð kr. 69.000

Asthon svefnsófi
verð kr. 198.000
Tilboð kr. 148.000

Classic svefnsófi
verð kr. 298.000
Tilboð kr. 238.000

Wave svefnsófi
verð kr. 318.000
Tilboð kr. 258.000

Heilsugæslan í Lágmula er ein tveggja einkarekinna heilsugæslustöðva á höfuðborgarsvæðinu. Þar starfar meðal annars Salóme Ásta Arnardóttir lækni. FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Fjármagnið fylgi einstaklingunum

Ráðgert er að breyta mikið greiðsluferfi í íslenskri heilsugæslu. Breytingar munu sjást strax á næsta ári. Lækningaforstjóri Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins segir að með þessu verði til aukin samkeppni. Ísland sé ekki samkeppnishæft við Norðurlöndin að óbreyttu.

Jón Hákon
Halldórsson
jonhakon@365.is

Ný stefnumótun í heilbrigðismálum var kynnt í upphafi árs 2014 undir heitinu Betri heilbrigðisþjónusta 2013-2017. Þar á meðal eru áform um breytt fyrirkomulag á greiðslum til heilsugæslustöðva og að boðið verði upp á tvo möguleika á rekstrarformi; einkareknar heilsugæslustöðvar með samning við ríkið og ríkisreknar stöðvar með einni stjórnanda yfir hverri rekstrareiningu.

„Þetta eru breytingar í grunninn á greiðslu- og gæðakerfi heilsugæslunnar. Þannig að það verður búinn til gagnagrunnur þar sem verður miðlæg skráning á hverjum og einum einstaklingi á heilsugæslu; uppfærð í rauntíma,“ segir Oddur Steinarsson, lækningaforstjóri Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins. Samkvæmt nýja kerfinu mun fjármagn fylgja hverjum og einum einstaklingi, þannig að ef skjólstæðingur færir sig af einni stöð yfir á aðra þá flyst fjármagnið með.

Nýja kerfið í undirbúningi

Oddur segir að Sjúkratryggingar séu um þessar mundir að smíða skráningargagnagrunna og áætlað sé að prufukeyslur á þeim byrji eftir áramót. Kerfið fari svo í gang með vorinu.

Með breytingu á fyrirkomulaginu hér á Íslandi er meðal annars horft til kerfis sem Svíar kalla „Várðval“. Oddur segir að þetta

kerfi bæti aðgengið að heilsugæslunni. „Það kemur inn ákveðin samkeppni. Fjármunum verður stýrt eftir metinni þörf, út frá aldri, kyni, sjúkdómsbyrði, félagslegum þáttum, gæðapáttum og fleiru,“ segir Oddur og bætir við að það sé aldurs- og kynkúrfa í grunninn. Mest sé greitt fyrir einstaklinga á fyrstu tveimur æviárunum en svo lækki greiðslurnar. Þær hækki svo aftur með aldri. Svo eru til dæmis hærri greiðslur fyrir konur á barn-eignaaldri vegna mæðravandrar. Við ákvarðanir um greiðslu með sjúklingum er síðan notaður svokallaður ACG-heilsugæslugreininga-flokkari, sem er þróaður hjá John Hopkins háskólanum og notaður í fimmtán löndum í heiminum í dag, CNI-félagsþáttastuðull sem Svíar nota og svo gæðastaðlar.

Býst við meiri samkeppni

„Greiðslumódelið verður þannig að fjármagnið fylgir verkefnunum og allir sitja við sama borð. Það mun vonandi verða ákveðin samkeppni,“ segir Oddur. Oddur segir að á öllu höfuðborgarsvæðinu sé nú í heildina um 100 heimilislæknar starfandi. Staðan sé þannig að það þurfi að tvöfalda fjölda námslækna í heimilislækningum. Að hans sögn útskrifast um sex til átta heilsugæslulæknar á hverju ári, en á næstu tíu árum séu um 40 læknar að fara á eftirlaun hjá Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins. Það þurfi því að fjölga námslæknum töluvert til að vinna á móti bæði þeim skorti sem sé á landsvísi og þeim stóra hópi sem fari á eftirlaun á næstu árum. Samkvæmt nýlegri skýrslu OECD, Health at Glance 2015, eru 16 prósent lækna á Íslandi heimilislæknar.

En í ríkjum OECD er meðaltalið 29 prósent.

Þrjár nýjar stöðvar

Katrín Jakobsdóttir, formaður VG, spurði Kristján Þór Júlíusson heilbrigðisráðherra út í stöðu heilsugæslunnar á Alþingi á dögunum. Í svari heilbrigðisráðherra við fyrirspurn Katrínar kemur fram að það sé gert ráð fyrir þremur nýjum einkareknum heilsugæslustöðum. „Það sem hefur verið rætt um er að þær verði reknar með svipuðu sniði og Salastöðin og Lágmulí,“ segir Oddur. Hann segir ekki liggja fyrir á þessari stundu hvar þær stöðvar yrðu. Hugsanlegt sé að þær aðilar sem sækja um að reka stöðvarnar kæmu með tillögur að því.

„Það yrði byrjað á áhuga-könnun, hvaða hópar séu tilbúnir í verkefnið,“ segir Oddur en bætir því við að það verði velferðarráðuneytisins að ákveða það. Heilsugæslan á höfuðborgarsvæðinu komi ekki að því verkefni. Oddur segist vonast til þess að þetta nýja fyrirkomulag verði til þess að auka áhuga íslenskra heimilislækna á að starfa á Íslandi. Bæði lækna sem búsettir eru hérlandis en eru í starfi erlendis og íslenskra lækna sem hafi einfaldlega flust út og lækna sem nýlega hafi lokið sérnámi erlendis. „Vonandi fáum við einhverja úr þessum hópi. Það myndi strax þetta í raðirnar,“ segir hann.

Ekki tilbúnir í vinnu fyrir ríkið

Oddur segist telja að það séu íslenskir læknar sem séu ekki reiðubúnir til þess að vinna fyrir hið opinbera en væru til í að vinna sjálfstætt. Það þurfi að breyta

●● Það kemur inn ákveðin samkeppni. Fjármunum verður stýrt eftir metinni þörf, út frá aldri, kyni, sjúkdómsbyrði, félagslegum þáttum, gæðapáttum og fleiru.

●● Það er í raun og veru skrítið hvernig umræðan verður hérna á Íslandi miðað við hvað er í gangi á Norðurlöndunum. Og jafnvel öfgayfirlýsingar.

Oddur Steinarsson
lækningaforstjóri á
Heilsugæslu höfuð-
borgarsvæðisins

kerfinu á Íslandi til þess að Íslendingar geti verið samkeppnishæfir við önnur Norðurlönd. „Þetta er í boði á hinum Norðurlöndunum,“ segir Oddur og bætir við að kerfið í Danmörku og Noregi byggji nánast eingöngu á einkareknum heilsugæslustöðvum. Jens Stoltenberg hafi breytt kerfinu í Noregi í vinstristjórn árið 2001. „Það er í raun og veru skrítið hvernig umræðan verður hérna á Íslandi miðað við hvað er í gangi á Norðurlöndunum. Og jafnvel öfgayfirlýsingar,“ segir hann.

Oddur segir að helsti ávinningurinn fyrir íslenska ríkið af þessari breytingu sé sá að í dag sé stórum hluta af þeirri þjónustu sem ætti heima í heilsugæslunni sinnt á bráðamóttöku, annars staðar á spít-

ölum, og jafnframt á einkastofum sérfræðilækna. „Að vera að sinna þessu á bráðamóttökum og spítala er mun kostnaðarsamara og það er mikilvægt að sjúkrahúsið sinni því sem það á að sinna og geri það vel,“ segir Oddur.

Margvíslegt eftirlit

Oddur segir að eftirlit með heilsugæslustöðvunum í nýja kerfinu yrði með margvíslegum hætti. „Faglegt eftirlit er hjá Landlækni. Síðan er velferðarráðuneytið og Sjúkratryggingar. Þær koma inn í þetta og munu hafa ákveðið eftirlit. Síðan er hugmyndin að það verði eining innan heilsugæslunnar sem verði faglega leiðandi og myndi leggja línurnar. Svo mun Samkeppniseftirlitið vonandi gæta að því að það sé virk og sanngjörn samkeppni. Það er inni í kerfinu í Svíþjóð,“ segir Oddur.

Hvaða aðilar hafa komið að vinnu við uppbyggingu þessa kerfis? Oddur segir að vinna við breytingarnar hafi farið fram á vegum velferðarráðuneytisins, fyrst undir stjórn Hönnu Katrínar Friðriksson, en svo Björns Zoëga, en jafnframt með þátttöku annarra starfsmanna. Þá hafi fulltrúi frá Landlækni tekið þátt í vinnunni og starfsmenn Sjúkratrygginga. Oddur hefur svo verið ráðgefandi í vinnunni, en hann starfaði lengi í Svíþjóð og kynntist Várðval-hugmyndaferðinni.

Margir leigulæknar starfandi

Oddur bendir á að ef Ísland sé skodað heilt yfir þá séu, meira og minna, allir landshlutar með leigulækna í einhverjum mæli í dag, sem sinni viku og viku á hverjum stað.

„Þetta eru verktakar sem eru að fá verktakalaun fyrir,“ segir Oddur. Þetta séu sjálfstætt starfandi lækna- og verkunarmenn sem fá greitt frá ríkinu. Neyðin hafi einfaldlega orðið til þess að hver staðurinn á fætur öðrum hafi misst fasta lækna og þurft að fá inn leigulækna. „Þetta er í raun bara óskipulagður einkarekstur,“ segir Oddur og bætir við að það þurfi að fastmóta betur umhverfið í kringum þá. Hann bendir á að það séu lækna- og verkunarmenn í Keflavík sem séu með þó nokkra staði á landinu á sínum snærum og Heilsumvernd sér um að manna læknisstöðu á Höfn í Hornafirði. „Manneklan er orðin þannig að festan er farin úr. Þú þarft að skapa hvata með því að fá lykilaðila til að eiga og reka staðina, þá ertu líka að festa þá,“ segir Oddur.

Oddur segir ekki verið að stíga skref í átt að bandarísku heilbrigðis-kerfi. „Þetta er skipulögð verk-taka. Það þarf að færa skráningar og gæðabætti á annað stig en þeir hafa verið á hingað til. Við höfum ekki séð næga nýmönnun í heilsum-gæslunni á undanförunum tuttugu árum og ef sú þróun heldur áfram þá erum við farin að sinna meiri-hluta heilbrigðisþjónustunnar á dýrari stigum. Og kerfisbreytingin er ein af þeim leiðum sem Norðurlöndin hafa farið til þess að styrkja almannatryggingakerfið. Og það er svo fjarríki því að það sé verið að fara einhverja bandaríska leið,“ segir Oddur. Hann ítrekar að þessi nor-ræna leið byggji á almannatryggingakerfinu. „Við höfum leyft þetta í meiri mæli í sérfræðiþjónustunni heldur en nágrannaþjónirnar og við höfum ekki endurskoðað það kerfi að neinu ráði síðustu 35 árin,“ segir Oddur. Hann bendir á að í Glæsibæ sé stór sérfræðilæknastöð, einnig í Orkuhúsinu, í Domus Medica og Læknasetrinu í Mjódd.

„Við höfum farið öfugt að miðað við Norðurlöndin. Við höfum haft þetta í sérfræðigeiranum en ekki heilsumgæslunni. Og þetta er eitt af því sem hefur verið hvati í sérfræðigeiranum hér, en Norðurlöndin hafa ákveðið að hafa þetta sem hvata inn í heilsumgæsluna þar,“ segir Oddur.

Eftirspurnin mun aukast

Heilbrigðismál eru stærsti útgjaldaliður hins opinbera í dag.

Um 160 milljörðum króna verður varið til heilbrigðismála á næsta ári eða um fjórðungi heildarútgjalda. Auk þess bera sjúklingar kostnað af heilbrigðisþjónustu. Í ritinu Höldum heilsunnar – Staða og fram-tíðarhorfur í heilbrigðismálum, sem Viðskiptaráð Íslands, gaf út í haust er bent á að útgjöld einstaklinga til heilbrigðismála námu 33 milljörðum króna í fyrra – eða að meðaltali 100 þúsund krónum á mann.

Í ritinu er bent á að vegna breyttrar aldurssamsetningar þjóðarinnar muni eftirspurn eftir heilbrigðisþjónustu vaxa á næstunni. Fjögur úrræði komi til greina til þess að bregðast við því:

- 1 Aukin skattheimta
- 2 Aukin kostnaðarpátttaka
- 3 Hagkvæmari rekstur
- 4 Forgangsröðun þjónustu

Hingað til hafi áherslan að mestu verið á fyrstu tvö úrræðin. Útgjöld til heilbrigðismála hafi aukist verulega – og skattbyrði með samsvarandi hætti – um leið og beinn kostnaður sjúklinga hafi vaxið umtalsvert. Að mati Viðskiptaráðs væri ábyrgðarlaust að halda áfram á þeirri braut. Viðskiptaráð leggur því til að greint sé betur milli fjármögnunar þjónustunnar og veitingar hennar.

160

milljörðum króna verður varið til heilbrigðismála á næsta ári eða um fjórðungi heildarútgjalda.

Sömu kröfur verði gerðar á báða aðila

„Mín skoðun á þessu er að ef við lítum á greiðslukerfið, sem er þá eftir sænskri fyrirmynd frá Gautaborgarsvæðinu, að það sé þá til mikilla bóta að verið sé að taka upp greiðslukerfi sem er öðruvísi en þetta fjárveitingakerfi sem við höfum haft í dag í heilsumgæslunni,“ segir Birgir Jakobsson landlæknir. Sé það ætlunin að bjóða út einhverjar einkarekna stöðvar þá sé mjög mikilvægt að opinber rekstur og einkarekstur hafi sama fjármögnunarkerfi. „Það er mjög mikilvægt að það séu sömu kröfur á báða aðila,“ segir Birgir.

Birgir segist þekkja Várdval-kerfið mjög vel og það hafi þróast í Svíþjóð í meira en áratug. „Það fjármögnunarkerfi sem er í heilbrigðisþjónustunni yfirleitt erlendis, sérstaklega það sem Svíar hafa verið að reyna, hefur verið gjörsamlega öðruvísi en fjármögnunarkerfið hér,“ segir Birgir og tekur fram að kerfið hér hafi að sumu leyti verið lamandi fyrir opin-

En ég held að sú þróun sem hefur verið í Svíþjóð, þau 25 ár sem ég hef tekið virkan þátt í því starfi, að hún hafi verið í rétta átt. Hins vegar sér maður alltaf einhverja annmarka.

Birgir Jakobsson landlæknir

bera þjónustu og að sumu leyti mjög furðulegt fyrir einkarekna þjónustu.

Hann segir að kerfið í Svíþjóð hafi bæði kosti og galla. „En ég held að sú þróun sem hefur verið í Svíþjóð, þau 25 ár sem ég hef tekið virkan þátt í því starfi, að hún hafi verið í rétta átt. Hins vegar sér maður alltaf einhverja annmarka. En þá eru Svíar þannig gerðir að þeir eru að reyna að slípa í burtu annmarkana og halda áfram þróuninni í rétta átt.“

Mistök að nýta ekki samkeppnishvata

„Þegar maður ber þetta saman við Norðurlöndin þá sér maður að þar hafa ríki flest hver verið miklu opnari í því að leita leiða til þess að nýta samkeppnishvata til þess að draga úr kostnaði í heilbrigðisþjónustu og líka til þess að bæta gæði þjónustunnar,“ segir Páll Gunnar Pálsson, forstjóri Samkeppniseftirlitsins.

Hann segir verulegar líkur á því að það öngstræti sem við höfum ratað í á liðnum árum sem endurspeglast í mikilli óánægju fagfólks á sviði heilbrigðisþjónustu, atgervisflotta úr greininni, stöðugum neikvæðum fréttum af húsakynnum, myglusveppum og fjárskorti af ýmsu tagi, megi rekja til mistaka þar sem menn nýttu sér ekki þá samkeppnishvata sem þá voru til staðar. Heldur þvert á móti kerfisbundið dregið úr

þeim og eyðilagt. Þar vísar hann til þeirrar stefnu sem var rekin hér í kringum aldamót að sameina alla heilbrigðisþjónustu undir einn hatt. „Sem leiddi til þeirrar niðurstöðu að í spítalarekstri þá var bara einn vinnuveitandi og enginn að keppa um starfsfólk,“ segir Páll Gunnar.

Hann segir Samkeppniseftirlitið ekki á nokkurn hátt mælast til þess að menn hverfi frá þeim grundvallarsjónarmiðum í heilbrigðisþjónustunni um jöfnuð í velferðarkerfinu sem flestir á Íslandi vilja byggja á. „Heldur að nýta þá takmörkuðu fjármuni sem við höfum eins vel og hægt er. Búa til aðstæður þar sem við getum dregið að okkur besta fagfólk sem völ er á og um leið veita þjónustuþeganum betri þjónustu fyrir minni pening.“ -jhh

Heldur að nýta þá takmörkuðu fjármuni sem við höfum eins vel og hægt er.

Páll Gunnar Pálsson forstjóri

Stefán Máni

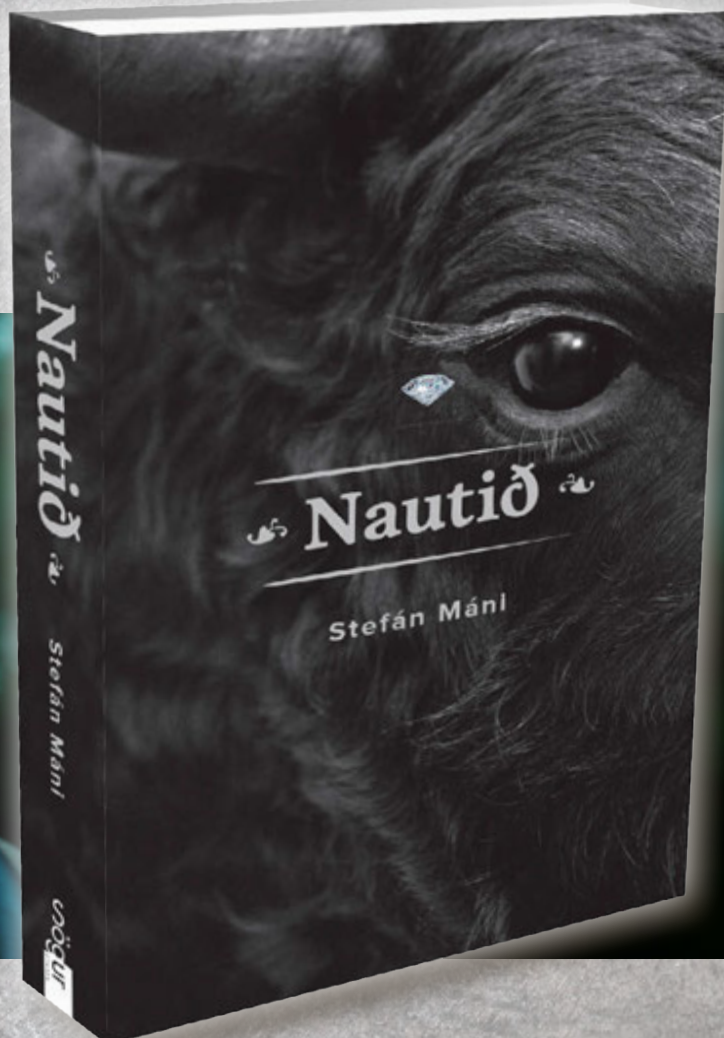
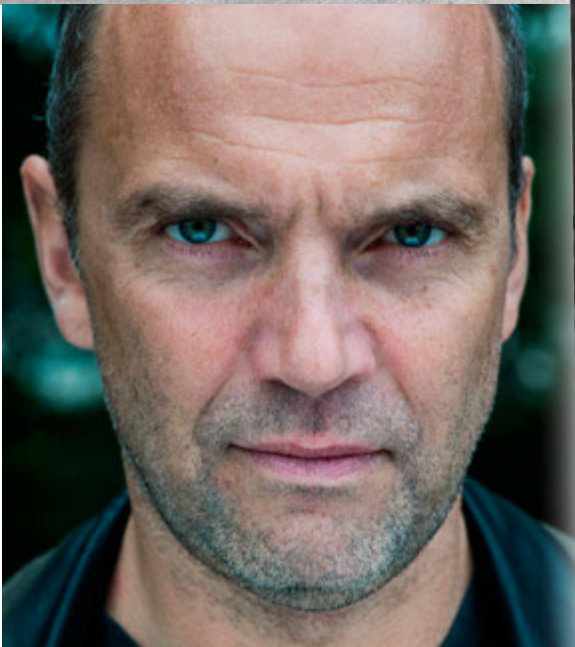
eins og hann gerist bestur!

Er nautið skepna í mannsmynd – eða dýrslegur maður?

„Maður sogast inni heillandi hrylling sem heldur manni við efnið frá fyrstu blaðsíðu til síðustu. Hrikalega vel plottuð og skemmtilega uppbyggð. Sjónrænn frásagnarstíll Stefáns skilar sér til hins ýtrasta í **Nautinu**.“

Baldvin Z leikstjóri (Vonarstræti)

Stefán Máni fær hjartað til að slá örar og hárin til að rísa, enda spennan engu lík. Í Nautinu siglir hann svo nærri kjarna sálarinnar að dýrið blasir við.

AUÐUR FINNBOGADÓTTIR

Nýr formaður stjórnar

Auður Finnbogadóttir hefur verið skipaður formaður stjórnar Samkeppniseftirlitins. Skipunin gildir frá 1. desember 2015 til 26. ágúst 2017. Auður er viðskiptafræðingur frá University of Colorado í Bandaríkjunum og með MBA-próf frá Háskólanum í Reykjavík. Á sama tíma skipaði ráðherra Eyvind G. Gunnarsson í aðalstjórn Samkeppniseftirlitins og þau Ingva Mía Pálsson, og Jóhönnu Katrínu Magnúsdóttur sem varamenn. – sg

BIRNA HLÍN

Fossar fá nýjan yfirlögfræðing

Birna Hlín Káradóttir hefur verið ráðin yfirlögfræðingur hjá Fossum mörkuðum hf. og mun hefja störf í janúar. Birna Hlín útskrifaðist með kandidatspróf í lögfræði frá Háskóla Íslands árið 2006. Frá árinu 2009 hefur hún gegnt starfi yfirlögfræðings, fyrst hjá Straumi-Burðarási, svo Straumi fjárfestingabanka og nú síðast hjá sameinuðum banka MP og Straums. – sg

SIGURBJÖRN INGIMUNDARSON

Varaformaður í stjórn ÍLS

Sigurbjörn Ingimundarson hefur verið skipaður varaformaður í stjórn Íbúðalánasjóðs og Valdimar Valdemarsson fastamaður í stjórn. Sigurbjörn lauk BA-námi í lögfræði frá Háskólanum í Reykjavík 2010, og lagði stund á framhaldsnám í lögfræði við HR á árunum 2010 til 2013. Hann leggur nú stund á MBA-nám við Háskóla Íslands. Sigurbjörn vinnur nú sem framkvæmdastjóri þingflokks Sjálfstæðisflokksins. Hann hefur líka starfað hjá LOGOS lögmannsþjónustu, Landsvirkjun og Garðabæ. – sg

●● Þá tókst mér að ferðast til átta landa í leiðinni. Það var tiltölulega auðvelt að finna flug og þá kviknaði mikill áhugi á ferðamennsku.

Haukur Hinriksson er fæddur og uppalinn á Akureyri, en flutti til Reykjavíkur þegar hann hóf háskólanám. FRÉTTABLAÐID/GVA

Fótbolti er áhugamál númer eitt

Haukur Hinriksson verður lögfræðingur Knattspyrnusambands Íslands. Hann er Akureyringur í húð og hár. Áhugann á knattspyrnu og lögfræði sækir hann til afa síns sem spilaði með fyrsta landsliði Íslands.

SVIPMYND HAUKUR HINRIKSSON

Haukur Hinriksson hefur verið ráðinn lögfræðingur Knattspyrnusambands Íslands. Þar mun hann starfa í mótadeild. „Þetta er í raun og veru mjög fjölbreytt verkefni. Starfslýsingin er þannig að ég er í sambandi við milliliði, ég sé um uppfærslu á reglugerðum, ég er með á borðinu hjá mér samningamál og félagsskiptamál og ýmis tilfallandi verkefni í raun og veru,“ segir Haukur þegar hann er beðinn um að lýsa nýja starfinu sínu. Hann segir þetta vera nýtt starf og ekki hafi verið starfandi lögfræðingur hjá KSÍ. Þó hafi staðið til í nokkurn tíma að ráða lögfræðing. Hann

byrjar í starfinu þann 4. janúar næstkomandi.

Haukur útskrifaðist með ML-gráðu í lögfræði frá Háskólanum í Reykjavík síðastliðið vor, en var jafnframt í skiptinámi í París árið 2014. Haukur var aðstoðarmaður lögmanna á Lögfræðistofu Sudurnesja sumarið 2014 en hefur verið sölumaður hjá heildverslun Ólafs Gíslasonar & Co frá útskrift.

Haukur lætur vel af náminu í Háskólanum í Reykjavík. Uppsetning námsins sé svolítið frábrugðin því sem er í HÍ, því að í HR sé meira lagt upp úr raunhæfum verkefnum í stað 100 prósent prófa í lok annar. Í lokaritgerð skrifaði hann um skuldajöfnun afleiðusamninga við gjaldþrotaskipti eða slitameðferð. Hann

segir áhugamál sín á sviði lögfræði því mjög fjölbreytt. En hann hafi ekki þurft að hugsa sig tvisvar um þegar starfið hjá KSÍ bauðst. „Þetta er áhugamál númer eitt, það er fótbolti.“

Haukur er Akureyringur í húð og hár, fæddur þar og uppalinn. „En foreldrar mínir eru hins vegar báðir að sunnan,“ segir Haukur. Það hafi því ekki verið neitt mál að flytja suður þegar lögfræðinámið hófst. Haukur á ekki langt að sækja knattspyrnuáhugann, því afi hans var lögfræðingur og spilaði með íslenska landsliðinu í fyrsta landsleik Íslands árið 1946. Hann hét Þórhallur Ingibergur Einarsson og varð meðal annars Íslandsmeistari með Fram.

Haukur hefur sjálfur spilað fót-

bolta. Þrjú tímabil spilaði hann í fyrstu deild, með KA og Þrótti í Reykjavík og einnig spilaði hann í annarri deild. Eftir að hann byrjaði í mastersnámi í lögfræði spilaði hann líka í fjórðu deild.

Áhugamálin fyrir utan fótboltann eru aðrar íþróttir. Þá helst snjóþretti, golf og veiði, en einnig hefur Haukur mikinn áhuga á ferðamennsku. Sá áhugi kviknaði þegar hann var í skiptináminu í París. „Þá tókst mér að ferðast til átta landa í leiðinni. Það var tiltölulega auðvelt að finna flug og þá kviknaði mikill áhugi á ferðamennsku,“ segir Haukur og bætir við að það sé sérstaklega gaman að sjá ólíka menningu. Hann segir áhuga-verðustu heimsóknina hafa verið til Slóvakíu. jonhakon@frettabladid.is

Skrifstofum í Brautarholti breytt í hótél

„Það eru framkvæmdir á fullu í húsinu núna og við stefnum að því að opna í maí 2016,“ þetta segir Linda Jóhannsdóttir, en hún ásamt manni sínum, Ellerti Finnbogasyni, ætlar að opna lífræna „boutique“ hótelið Eyja Guldsmeden við Brautarholt 10-14. Þau hafa rekið saman Luna apartments síðan árið 2003.

Hótelið verður rekið í samstarfi við dönsku hótellekjuna Guldsmeden, sem rekur m.a. hótél í Danmörku, Noregi, Frakklandi og á Balí. „Við hjónin eigum hótelið og reukum það alveg sér, en með samstarfinu nýtum við þegar áunna þekkingu, ferla og kerfi sem nýtist vel í okkar rekstri,“ segir Linda.

Húsnæðið sem áður var skrifstofuhúsnæði er 2.070 fermetrar og verður hótelið búið 65 herbergjum. Lögð er áhersla á lífrænan rekstur og vistvernd m.a. með því að versla við innlenda aðila sem eru með lífræna vottun eða uppfylla gæðastaðla. „Ísland er tilvalið land til

þess að huga meira að umhverfinu, við erum með hreint vatn og góðar matvörur. Þó þær séu ekki endilega lífrænar, eru þær beint frá býli og hollar og góðar. Svo leggjum við mikið upp úr því að minnka soun, meðal annars matarsoun. Við notum heldur ekki spillandi efni eða plastvörur. Við hvetjum gesti til að drekka hreina, tæra íslenska vatnið beint úr krananum, en þess utan bjóðum við upp á ótakmarkað vatn og sóðavatn fritt fyrir gesti,“ segir Linda.

„Það hefur orðið mikil vakning í umhverfismálum í heiminum en fólk er ekki endilega að velja hótelið út af því,“ segir Linda. Markhópurinn er því fjölbreyttur enda lagt mikið upp úr því að hótelið sé persónulegt og með persónulega þjónustu. „Eyja Guldsmeden hotel verður frábrugðið þeim hótélum sem hafa verið opnuð undanfarið með öðruvísi karakter og áherslu,“ segir Linda. –sg

Hótelið verður í húsnæði við Brautarholt 10-14 og verður búið 65 herbergjum. FRÉTTABLAÐID/GVA

» Danská hótellekjan Guldsmeden rekur hótél í Danmörku, Noregi, Frakklandi og á Balí.

Teninga **ALIAS**

Ný útgáfa af vinsæla borðspilinu Alias

*Spilið sem fær fólk til að tala saman!
Komið í verðslanir*

Umhverfismál

Sigríður Björk
Jónsdóttir
framkvæmdastýra
vistbyggðarráðs

Umhverfismál og byggingariðnaður

Á heimsvisu er talið að byggingariðnaðurinn sé ábyrgur fyrir um 30% af losun gróðurhúsalofttegunda og noti um 40% af framleiddri orku í heiminum. Aukin umhverfisvitund í byggingariðnaði er mikilvægur þáttur sem þjóðir heims þurfa að huga að þótt ekki hafi hann fengið mikla umfjöllun hér á landi. Það má ef til vill skýra með lægð í greininni undanfarin ár og því að byggingariðnaðurinn er gjarnan flokkaður með almennum iðnaði þegar verið er að mæla loftslagsáhrif og jafnvel orkunotkun. En nú er farið að rofa til á byggingarmarkaði eins og sjá mátti á kynningarfundum Reykjavíkurborgar um uppbyggingaráform fyrir skömmu og er það ekki síst vegna vaxandi eftirspurnar eftir hentugu húsnæði fyrir ungt fólk. En það skiptir máli hvernig byggt er og hentugt húsnæði getur verið hvort tveggja, hagkvæm og umhverfisvæn fjárfesting.

Ýmsar leiðir hafa verið notaðar til þess að efla byggingu vistvottaðra bygginga erlendis. Oft er sparnaður í orkunotkun helsti hvatinn en einnig hefur stefna fyrirtækja í umhverfis- og samfélagsmálum áhrif. Fjárhagslegir hvatar eru öflug leið til að stýra neyslu. Síðustu áramót voru felld niður vörugjöld af byggingavörum. Í kjölfarið mætti skoða það að lækka virðisaukaskatt á byggingavörum sem eru umhverfisvottaðar eða með alþjóðlegum umhverfismerkingum (til dæmis EPD). Það myndi án efa auka eftirspurn, hafa áhrif á framboð á vistvænum byggingavörum hér á landi og liðka fyrir byggingu húsnæðis þar sem umhverfissjónarmið eru höfð að leiðarljósi.

Þá gætu sveitarfélög skoðað möguleika á ívilnunum í formi lægri gjalda á vistvottað húsnæði. Fjárfestar, bankar og tryggingafélög gætu einnig endurskoðað áhættumat umhverfisvottaðra fjárfestinga og lækkað vexti og markvisst veitt auknu fjármagni í grænar fjárfestingar. Vistferils-hugsun og vönduð hönnun er nefnilega ekki bara æskileg út frá umhverfissjónarmiði. Ávinningurinn kemur einnig fram í aukinni hagkvæmni framkvæmda, gæðum húsnæðis og þar með virði þeirra verðmæta sem felast í okkar byggða umhverfi.

Þá gætu sveitarfélög skoðað möguleika á ívilnunum í formi lægri gjalda á vistvottað húsnæði.

Hin hlíðin

Kristín Hrefna
Halldórsdóttir
viðskiptastjóri hjá
Meniga

Verslunarferðir til útlanda hafa verið vinsælar hjá Íslendingum undanfarin ár. Þar eru jólagjafa- og jólafataskaupin afgreidd hratt og örugglega en það hefur skilið innlenda verslun eftir með heldur lítinn bita af jólakökunni. Þetta virðist þó vera að breytast ef marka má „H&M vísitöluna“.

Unnið á gamla mátann

Bændur vinna á gamla mátann á hrisgrjónaakri í Aceh í Indónesíu. Bændur þar ná ekki að tileinka sér nútíma tækni við framleiðsluna. Af þeim ástæðum er framleiðslan því yfirleitt lítil og skortur á hrisgrjónum. Afleiðingin er sú að indónesísk stjórnvöld flytja inn hrisgrjón. FRÉTTABLAÐIÐ/EPA

Góð stjórnun á umhverfinu snýst um eignarrétt

Lars Christensen

alþjóðahagfræðingur

Sögulega hafa flestar fiskveiðipjóðir heims átt í vandræðum vegna ofveiði. Ástæðan fyrir þessu er klemman sem sjómenn standa frammi fyrir. Þegar sjómaður veiðir fisk úr „sameiginlegum stofni“ minnkar framboðið af fiski til annarra sjómanna, þegar til skamms tíma er lítið.

Það er augljóslega skynsamlegt fyrir einstaklinginn að auka sjósóknina til að veiða meira. Fiskimaður sem reynir hins vegar að hugsa um „almannaheill“ og takmarka veiði sína til að forðast ofveiði hættir á að tapa illilega.

Þetta er það sem hagfræðingar kalla „sameignarvanda“ og kjarni þessa

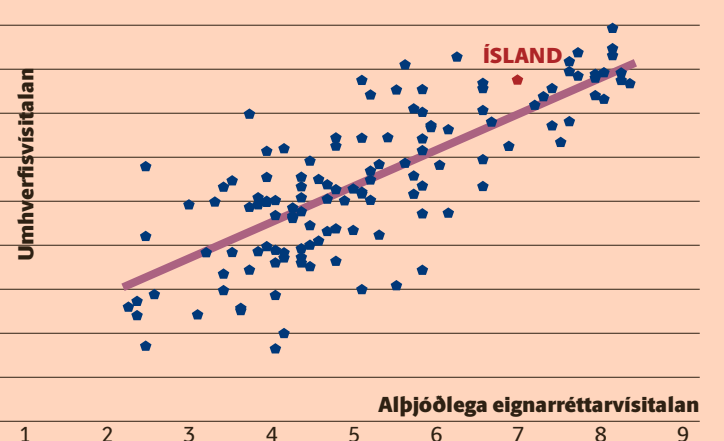
vandamáls er að þegar við höfum ekki vel skilgreindan eignarrétt, í þessu tilfelli á fiski, verður ofveiði.

En Íslendingar standa nú um stundir ekki frammi fyrir vandamálum vegna ofveiði, eins og hefur stundum verið áður, og það er vegna þess að Íslendingar hafa rutt brautina fyrir kerfi sem almennt kallast kvótakerfi. Aðalhogmyndin er sú að hverri útgerð er úthlutað kvóta upp á hve mikinn fisk hún má veiða. Með öðrum orðum á útgerðin eign upp á vissan afla. Ennfremur, eins og með annan eignarrétt, er hægt að selja þennan kvóta.

Þetta hefur að miklu leyti leyst ofveiðivandann á Íslandi og aðrar þjóðir hafa tekið upp þetta kerfi. Þessi reynsla kennir okkur eina mjög mikilvæga lexíu. Ef við viljum viðhalda góðu umhverfi almennt ættum við að einbeita okkur að því að skilgreina hver hefur eignarhald á umhverfinu, því ef umhverfið er í eigu „okkar allra“ þá fáum við svipuð vandamál og fylgja ofveiði.

Þess vegna snýst góð umhverfisstjórn í raun um vel skilgreindan eignarrétt. Skýringarmyndin sýnir þetta. Hún sýnir sambandið á milli tveggja vísitalna – alþjóðlegu

Eignarréttur og umhverfið

eignarréttarvísitölunnar (IPRI), sem mælir eignavernd í ýmsum löndum, og umhverfisvísitölunnar (EPI), sem metur hversu vel ríki standa sig í umhverfismálum á tveim viðtækum stefnusviðum: Heilsuvernd fyrir umhverfisáhrifum og verndun vistkerfa. Hver „punktur“ á grafinu táknar eitt ríki.

Ísland kemur vel út í báðum vísitölunum, en er ekki á meðal þeirra efstu. Í eignarréttarvísitölunni er

Ísland aðeins í 22. sæti í heiminum, og Ísland er í 14. sæti í umhverfisvísitölunni. Svo það má gera betur. Ef við viljum sjá framfarir í umhverfismálum á Íslandi og halda áfram góðri nýtingu á náttúruauðlindum landsins er kannski mikilvægt að við sækjum hvatningu í árangurinn af notkun „eignarréttarins“ á fiskveiðisviðinu, því ef við viljum ekki eyðileggja náttúruna þurfum við í raun að skilgreina hvar eignarhaldið liggur.

Færri jólagjafir úr H&M í ár

Í flestum þessara verslunarferða er sænski fatarisinn heimsóttur og þar eru keyptar helstu nauðsynjar. Hver kannast ekki við sænsku náttfatajólín þar sem hver gjöfin á fætur annarri er með merkimiða úr H&M? Gleðin fölnar á andlitum barnanna þegar enn einn sænskur mjúkur pakinn er dreginn undan jólatrénu.

Þessi þróun virðist þó vera að snúast við, því Íslendingar hafa verslað 22% minna í H&M í september, október og nóvember í ár en á síðasta ári samkvæmt greiningum úr Markaðsvakt Meniga. Ef verslun Íslendinga í

verslunum Primark er skoðuð má sjá að hún er sex prósentum minni.

Rúmlega 17 þúsund notendur Meniga eru í úrtakinu sem skoðað var en aldrei er unnið með persónugreinanlegar upplýsingar í greiningum Markaðsvaktar Meniga.

Hvar verslum við þá?

Þegar 20 söluhæstu fataverslanir landsins eru skoðaðar má sjá að meirihluti þeirra bætir við sig í sölu þessa þrjá mánuði samanborið við sömu mánuði í fyrra og í heildina er 7,8% meiri innlend fataverslun. Það

er því líklegt að mjúkir pakkar verði á sínum stað undir jólatrjám landsmanna þó að færri verði í sænsku fánalitunum.

Góður desember í vændum

Verslun dregst þó saman hjá einhverjum íslensku verslananna sl. þrjá mánuði eins og gengur og gerist. Verslunareigendur geta þó verið vongóðir um að desember verði góður þar sem Íslendingar virðast hafa keypt minna af jólagjöfum og jólafötum í utanlandsferðum sínum sl. þrjá mánuði en þeir gerðu í sömu mánuðum í fyrra.

Bara byrjunin?

Það verður spennandi að fylgjast með þessari þróun sérstaklega þegar boðaðar tollaniðurfellingar taka gildi um áramótin.

Ekki er ósennilegt að þær hafi haft einhver áhrif á minni verslun í H&M og Primark þar sem sumar innlendar verslanir hafa lækkað verð sín nú þegar.

Íslendingar ættu því að geta gert góð kaup hér heima næstu misseri og notað utanlandsferðir sínar í annað en að troðfylla ferðatöskurnar af varningi úr H&M.

Gleði og

FRÍÐARJÓL

Jólatónleikar

Aukatónleikar kl. 17:00

komnir í sölu á tix.is

Jólatónleikar
Pálma Gunnarssonar
ásamt Ragnheiði Gröndal
í Eldborg Hörpu

19. desember kl. 21:00

Örfá sæti laus

Miðasala á harpa.is, tix.is og í síma 528 5050

Sérstakur gestur er Valdimar Guðmundsson.

Jólatónleikar Pálma og Ragnheiðar slógu rækilega í gegn í fyrra og komust færri að en vildu. Þau endurtaka leikinn í ár með góðum gestum og sömu notalegu stemningunni.

Í ár eru 30 ár liðin frá útgáfu jólaplötunnar Fríðarjól og er hún órjúfanlegur hluti af jóla-undirbúningnum á fjölmörgum heimilum. Og það er aldrei að vita nema ný jólalög líti dagsins ljós í tilefni afmælisins. Ekki missa af þessu tækifæri til að eiga yndislega og ógleymanlega stund á aðventunni.

DÆGURFLUGAN

HARPA

Stjórnar- maðurinn

@stjornarmadur

Kínamúrur Helga

Ólafía B. Rafnsdóttir, formaður VR, var í viðtali á dögunum í tilefni af útkomu á skýrslu Samkeppnis-
eftirlitsins um eldsneytismarkaðinn. Niðurstaða skýrslunnar var sú að neytendur ofgreiddu riflega fjóra milljarða króna á ári vegna skertrar samkeppni milli oliufélaganna þriggja.

Ólafía hitti naglann á höfuðið þegar hún nefndi þá margvíslegu hagsmunaárekstra sem hljóta að vera óumflýjanlegir í daglegum störfum Helga Magnússonar, stjórnarmanns og varaformanns stjórnar Lífeyrissjóðs verslunarmanna.

Auk þess að vera stjórnarmaður í lífeyrissjóðnum og sitja í stjórnunum á vegum sjóðsins er Helgi einnig umsvifamikill fjárfestir á eigin reikning. Hvað N1 varðar, til að mynda, á Helgi umtalsverðan hlut persónulega. Hann fer einnig með riflega fjórtán prósentu hlut sjóðsins í félaginu og situr í stjórn. Sömu sögu er að segja af Marel þar sem Helgi leikur sömuleiðis tveimur (raunar þremur) skjöldum.

Í bankageiranum er oft talað um Kínamúra, t.d. milli bankamanna sem ráðleggja félögum um samruna eða yfirtökur, og þeirra sem ráðleggja viðskiptavinum um kaup á skráðum hlutabréfum.

Ástæðan er einföld, ekki endilega sú að náunganum sé vantrest, heldur til að koma í veg fyrir þann möguleika að fólk falli í freistni.

Sama gildir um lögmenn – ef dómsmál er í uppsiglingu milli tveggja umbjóðenda tiltekinnar stofu, þurfa lögmenn á stofunni að reisa múra sín á milli, og ræða ekki atvik málsins hvor við annan. Jafnvel yrði talin ástæða að senda a.m.k. annan kunnann í viðskipti á aðra stofu.

Ástæðan er ekki sú að menn treysti sér ekki til að vinna að málum með heiðvirdum hætti, heldur miklu frekar hitt að koma í veg fyrir að aðrir utanaðkomandi kunni að draga þá ályktun að maður sé í mysunni.

Hvernig ætli Helgi fari að í samþæringum aðstæðum? Hvað myndi hann gera ef upp kæmu deilur milli Lífeyrissjóðs verslunarmanna og N1? Kæmi hann þá fram sem stjórnarmaður í N1 eða hluthafi, eða sem varaformaður lífeyrissjóðsins?

Forsvarsmenn lífeyrissjóðanna verða að gera það upp við sig hvort þeir ætla að höndla með fjárfestingar sjóðfélaga eða standa í umfangsmiklum fjárfestingum á eigin reikning.

Þetta tvennt fer ekki saman.

4,5 PRÓSENT HAGVÖXTUR Á FYRSTU NÍU MÁNUÐUM

Landsframleiðslan á fyrstu níu mánuðum ársins 2015 jókst um 4,5% að raungildi milli ára. Á sama tíma jukust þjóðarútgjöld, sem eru samtala neyslu og fjárfestingar, um 6,2%, samkvæmt tölum Hagstofunnar. Einkaneysla jókst um 4,4%, samneysla um 0,9% og fjárfesting um 15,8%.

7.265 MILLJÓNA VELTA

Fjöldi þinglýstra kaupsamninga á höfuðborgarsvæðinu 27. nóvember til 3. desember 2015 var 190. Þar af voru 144 samningar um eignir í fjölbýli, og 32 samningar um sérþýli og 14 samningar um annars konar eignir. Heildarveltan var 7.265 milljónir króna samkvæmt tölum frá Þjóðskrá og meðalupphæð á samning 38,2 milljónir króna.

02.12.2015

Það getur vel verið að Rio Tinto Alcan hafi ekki áhuga á að reka þetta álver áfram, það kann að vera. En þeir eru með kaupskyldu að miklu magni af raforku, þurfa að borga hátt í hundrað milljónir dollara á ári fyrir hana næstu 20 árin. Það er útilokað, útilokað, að þeir loki álverinu með þessa kaupskyldu á sér.

Ketill Sigurjónsson, lögfræðingur og sérfræðingur í orkumálum

ERT ÞÚ Í FRAMHALDSNÁMI ERLENDIS?

Menntasjóður Viðskiptaráðs Íslands veitir árlega styrki til einstaklinga í framhaldsnámi við erlenda háskóla í greinum sem tengjast atvinnulífinu og stuðla að framþróun þess.

Við auglýsum eftir umsóknum um námsstyrki úr Menntasjóði Viðskiptaráðs. **Námsstyrkirnir eru fjórir talsins að upphæð 1.000.000 kr. hver.** Einn styrkjanna er tileinkaður nemanda á sviði upplýsingatækni.

Umsóknarfrestur er til og með 4. janúar 2016

Umsóknum er skilað inn rafrænt

Nánari upplýsingar á vi.is/namsstyrkir